

**Vyacheslav Shebanin, Doctor of Technical Sciences, Professor,
Acting Rector**
*Mykolaiv National Agrarian University
Mykolaiv, Ukraine*

Iryna Kormyshkina, Doctor of Philosophy, Acquirer
*Mykolaiv National Agrarian University
Mykolaiv, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-398-9-65>

THE ROLE OF SOCIAL MOBILIZATION IN THE LOCAL DEVELOPMENT MANAGEMENT SYSTEM OF HALICYNIV RURAL COMMUNITY

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ РОЗВИТКОМ ГАЛІЦИНІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ

Мобілізація – це зосередження та активізація різних ресурсів для досягнення певної мети. Слово походить від латинського «mobilis» – рухливий, і французького «mobilisation» – приведення у рух. У військовому контексті, це процес, спрямований на підготовку збройних сил та інфраструктури для військової готовності.

Соціальна мобілізація, у свою чергу, це активне залучення різних верств населення до вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем місцевого значення. Цей процес об'єднує різні сегменти суспільства в партнерстві для спільної мети у процесі місцевого розвитку.

Соціальна мобілізація перетворює територіальну громаду на структуру, здатну вирішувати власні проблеми з використанням власних ресурсів. Цей процес передбачає зміну способу мислення людей, спонукаючи їх об'єднатися та використовувати власний потенціал для вирішення проблем самостійно.

Метод «соціальної мобілізації» базується на переконанні, що люди мають бажання й здатність робити багато речей для власного благополуччя, але часто їм не вистачає відповідних знань та навичок. Саме тому цей підхід сприяє виявленню колективної сили та допомагає використати її для вирішення проблем.

Соціальна мобілізація також підкреслює можливість вибору та добровільної участі. Вона дозволяє людям приходити на допомогу самим собі, коли вони розуміють, що це корисно для них та оточуючих.

Цей процес охоплює кожного члена суспільства та дозволяє кожному внести свій внесок у спільні зусилля.

Соціальна мобілізація – це не лише про досягнення мети, але й про підтримку створених зв'язків для подальших кроків у розвитку місцевого життя. Цей процес є інструментом для вирішення різних питань, включаючи безпеку, ефективне управління, інфраструктурні питання та соціальні проблеми. Отже, соціальна мобілізація – це процес, який створює мотивацію для самоорганізації людей для досягнення спільної мети, яка є місцевою та специфічною для кожної громади.

Поряд з поняттям соціальна мобілізація у науковій літературі існує ще таке поняття як громадська участь. Вважаємо, що це два різних, але взаємопов'язаних поняття, які спрямовані на активну участь громадян у громадських справах. Ми встановили певні відмінності між ними. Зокрема, громадська участь – це широкі поняття, що включає участь громадян у процесах прийняття рішень, консультації, обговорення та взаємодії з владними структурами. Громадська участь може охоплювати такі форми, як громадські слухання, публічні консультації, обговорення та участь у прийнятті рішень через громадські комітети чи інші механізми.

Тоді, як соціальна мобілізація – процес, спрямований на мобілізацію або активізацію громадян для досягнення певних цілей або вирішення конкретних проблем. Це може включати організацію масових акцій, петицій, протестів, кампаній та інших форм громадського руху для зміни ситуації або впливу на владні структури.

Отже, громадська участь більше зорієнтована на сам процес взаємодії громадян з владними структурами, включаючи обговорення та прийняття рішень, тоді як соціальна мобілізація акцентується на активізації громадян для зміни чи впливу на суспільні процеси або проблеми.

На основі теоретичного дослідження поняття «соціальна мобілізація» дійшли до висновку, що вона суттєво може впливати на формування дієвої системи управління місцевим розвитком Галицинівської сільської громади. Це пояснюється тим, що соціальна мобілізація:

- включає в себе активну участь мешканців у процесі управління. Це означає, що громадяни мають можливість висловлювати свої думки, ініціювати та підтримувати проекти, а також брати участь у прийнятті рішень, що стосуються розвитку громади;
- сприяє формуванню спільних цілей та ідей для розвитку сільської громади. Вона стимулює об'єднання мешканців навколо ключових завдань, сприяє підвищенню усвідомлення проблем та пошукові шляхів їх вирішення;

– сприяє виникненню партнерських відносин між мешканцями, громадськими організаціями, владними структурами та бізнесом. Це робить управління більш відкритим, транспарентним та враховуючим потреби різних соціальних груп;

– сприятиме активності громадян щодо реалізації соціальних, економічних та культурних проектів, що спрямовані на підвищення якості життя та розвиток території;

– може слугувати механізмом контролю за роботою владних структур, а також сприяти взаємодії між владою та громадою для забезпечення більш ефективного та відповідального управління.

Отже, соціальна мобілізація є важливим фактором у системі управління місцевим розвитком Галицинівської сільської громади, оскільки вона сприяє залученню громадян до процесу управління, створює сприятливі умови для співпраці та спільної роботи з метою покращення розвитку громади.

Підтверджуючи доцільність впровадження соціальної мобільності у систему управління місцевим розвитком Галицинівської громади нами розглянутий зарубіжний досвід. Хочемо зазначити, що він в громадах різних країн варіюється в залежності від специфічних потреб, культурних особливостей та політичного контексту кожної країни.

Наведемо ряд прикладів. *Шведська* модель визначається високою культурою громадської участі. Шведська влада активно співпрацює з громадськими організаціями та громадянами через громадські слухання, консультації та публічні обговорення.

У *Канаді* активно використовують громадські форуми, онлайн-платформи та участь громадян у прийнятті рішень. Існують механізми, що забезпечують прямий контакт між владою та громадою. У *Бразилії* активно використовуються механізми громадської участі, такі як бюджетування з урахуванням громадських потреб, де громадяни самі вирішують, на що витратимуться гроші з місцевого бюджету.

У *Індії* впроваджується концепція «грам сабха» або сільський парламент, де мешканці мають можливість приймати рішення про місцеві питання та розвиток. *Ісландія* відома своїм електронним урядуванням та використанням інноваційних технологій для залучення громадян до процесів прийняття рішень.

Як бачимо, що кожна країна має свої власні підходи до соціальної мобілізації, пристосовані до їхнього соціально-економічного контексту та культурних уявлень. Загальна тенденція полягає в активній участі громадян у прийнятті рішень та розвитку громад.

Україна може взяти на увагу досвід кількох країн, які мають схожі контексти та виклики, щоб навчитися від їхніх успішних прикладів у сфері соціальної мобілізації. Завдяки схожим історичним та культурним

зв'язкам, *Польща* може надати корисний досвід у сфері розвитку громадських організацій, громадянського активізму та ефективного партнерства між громадою та владою на різних рівнях.

Грузія показала значний прогрес у впровадженні технологій для залучення громадян до управління. Їхній досвід із застосуванням електронних платформ та інтернет-інструментів для громадської участі може бути корисним для України.

Шведський досвід щодо партнерства між громадськістю та владою, високої культури довіри та залучення громадян у прийняття рішень може бути цінним для України у плані формування механізмів громадської участі.

Ці країни мають певний досвід, який може бути корисним для України у плані розвитку механізмів громадської участі та соціальної мобілізації. Важливо адаптувати цей досвід до внутрішніх потреб та контексту України, враховуючи особливості суспільства та політичної системи.

Соціальна мобілізація буде дієвою, якщо вона буде базуватися на відповідних принципах:

- *партнерство та співпраця*. Соціальна мобілізація ґрунтується на співпраці різних груп та організацій для досягнення спільних цілей;

- *широкий вплив*. Принцип розширення впливу та залучення різноманітних громадянських груп, не обмежуючись однією соціальною або економічною категорією;

- *повага до думки кожного*. Заснований на ідеї рівних можливостей та поваги до думки кожного учасника процесу, незалежно від статусу чи поглядів;

- *прозорість та відкритість*. Важливість доступу до інформації, відкритості в процесі прийняття рішень та прозорості у владних діях;

- *співпраця з владою*. Взаємодія та співпраця з владними структурами для досягнення спільних цілей та вирішення проблем;

- *активна участь*. Залучення громадян до активної участі в прийнятті рішень, обговоренні питань та вирішенні проблем, що стосуються їхнього життя;

- *створення платформ для обговорень*. Формування майданчиків, де громадяни можуть вільно висловлювати свої ідеї, думки та пропозиції.

Схиляємося до думки, що саме ці принципи слугують важливою основою для ефективної соціальної мобілізації, оскільки вони сприяють створенню відкритих та демократичних процесів, що роблять можливим широку участь громадян у прийнятті рішень, що стосуються їхнього життя та майбутнього громади.

Література:

1. Місцевий розвиток за участі громади: Монографія: У 2 т. / Т. 1 : Теоретичні основи сталого місцевого розвитку, орієнтованого на громаду [За заг. ред. М. Ю. Петрушенко]. Суми : Університетська книга, 2013. 352 с.
2. Концепція участі та методи залучення населення до розвитку територіальної громади. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=156>